

Obamacare vs. Second New Deal

Grafické informácie

Finančné krízy a ich vnímanie z pohľadu prezidentov USA

Finančné krízy, už ako slovo napovedá, zanechávajú za sebou problémy rôznorodého charakteru. Jedným z nich, ktorý trápi najmä nízkopríjmové skupiny obyvateľstva je zdravotné a sociálne zabezpečenie. Už z podstaty stránickej ideológie politikov v USA je tento problém doménou demokratických prezidentov.

Dve významné krízy v histórii USA so sebou nesú aj určité znaky podobnosti v oblasti zmýšľania vtedy úradujúcich prezidentov. Pochopili, že krízou trpeli najmä chudobnejšie skupiny obyvateľstva a snažili sa im poskytnúť určitú formu bezpečia, ktorú videli v sociálnom a zdravotnom zabezpečení.

Do 30. rokov minulého storočia boli ľudia zvyknutí na len na niekoľko zdrojov, z ktorých mohli čerpať finančné prostriedky v prípade ochorenia. Platby zo zdravotnej poisťovne to, ako iste viete, neboli. Chorí mohli siahnuť na svoje úspory, obrátiť sa na štedrosť svojich spolupracovníkov, ktorí sa navyše snažili pomôcť aj začatím dobrovoľnej zbierky. Chorými, však boli aj mladí ľudia, ktorí ešte nemali rodiny, no nájomné platiť museli. Už v tom období existovali vo veľkých spoločnostiach fondy, ktoré v takomto prípade vyplácali svojim zamestnancom platby nahrádzajúce stratenú mzdu, približne v polovičnej miere. Po roku 1930 sa začali objavovať prvé spoločnosti poskytujúce zdravotné poistenie. Výška pokrytia len mesiac po spustení Social Security, v roku 1935, predstavovala viac ako 25 miliónov obyvateľov z takmer 140 miliónov vtedy žijúcich v USA. Reálny počet ľudí prijímajúcich benefity zo Social Security bol v roku 1937 na úrovni 53 236 a celkovo obdržali takmer 1,3 milióna dolárov, čo od roku 1950 nabralo exponenciálny rast. V súčasnosti je stále v USA veľké množstvo obyvateľov, ktorý nemajú zaistené žiadne poistenie. Odhady sa pohybujú na úrovni 10 až 15 percent, čo je asi 30 miliónov Američanov.

Roosveltova Social Security

Hlavným motívom k vytvoreniu určitej záchrany pre Američanov boli následky Veľkej hospodárskej krízy v 30. rokoch minulého storočia. Táto kríza uvrhla viac ako 50 percent dospelého obyvateľstva do chudoby. Základný cieľ Roosveltovho programu, ktorý mal byť riešením následkov krízy, týkajúceho sa najmä zdravotnej oblasti, bola bezpečnosť mužov, žien a detí proti určitým druhom nebezpečenstva a nestálosti života. Tento projekt vznikol aj po vzore iných vyspelých krajín, kde sa ukázalo, že sociálne poistenie môže byť zvučný a pracujúci projekt. Pri tvorbe legislatívy sa prihliadalo na tri princípy. Systém by mal byť samoudržateľný v zmysle platieb plynúcich z poistenia, pričom tie by nemali pochádzať z výťažkov všeobecného zdanenia. Aktuálny manažment

Graf č. 1: Priemerné náklady poisťovní 2002-2012

Graf č. 2: 10 najlepších zdravotných poisťovní v roku 2013

Poradie	Spoločnosť	Krajina
1	Japan Post Insurance	Japonsko
2	AXA	Francúzsko
3	Allianz	Nemecko
4	MetLife	USA
5	Prudential Financial	USA
6	Nippon Life Insurance Company	Japonsko
7	Assicurazioni Generali	Taliansko
8	Legal&General Group	VB
9	American International Group	USA
10	Aviva	VB

VYPRACOVAL

Lukáš Lóci

CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s.

Ulica 29. Augusta 36,

811 09 Bratislava

tel: +421 2 2070 6880

e-mail: info@capitalmarkets.sk

www.capitalmarkets.sk

Uvedený zoznam akcií nesmie byť chápaný ako investičné odporúčanie, ale iba ako východisko pre ďalšie skúmanie prostredníctvom fundamentálnych metód oceňovania, ako i technickej analýzy vývoja ceny a objemov na burze.

Upozornenie! Všetky obchody s cennými papiermi môžu viesť ako k ziskom, tak i k stratám. Všetky informácie týkajúce sa pravidiel vypracúvania a šírenia investičných odporúčaní podľa §132e až § 132n zákona 566/2001 o cenných papieroch nájdete na www.capitalmarkets.sk/ID. Dohľad nad činnosťou spoločnosti CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. vykonáva Národná banka Slovenska. Zdroj informácií: Bloomberg.

poisťovní by mal byť podriadený štandardom vytvorených Federálnou vládou. Finančná kontrola zverených fondov a rezerv by mala byť zaistená ponechaním kontroly nad fondmi na správcoch na Ministerstve financií USA.

Social Security tvorili: nezamestnanecké kompenzácie; starobné benefity (vrátane dobrovoľných a povinných platieb); federálna pomoc deťom na to odkázaným; a dodatočná federálna pomoc štátnym a lokálnym verejným zdravotným poisťovniam.

Spôsob redistribúcie vybraných peňazí a ich výška

Na nezamestnanecké kompenzácie navrhol prezident F. D. Roosevelt, po dohode s Radou sociálneho zabezpečenia, vyberať formou jednotnej dane zo mzdy. 90 percent vybraných peňazí sa použilo na priame príspevky nezamestnaným a 10 percent si ponechala vláda na pokrytie nákladov celého administratívneho aparátu. Osobe, ktorá už vyčerpala svoje benefity, bolo umožnené pracovať formou verejnoprospešnej práce, a takto si ich opätovne zaslúžiť.

Sociálne výhody pre starých ľudí museli so sebou niesť určité princípy. Prvým bolo, že museli identifikovať ľudí, ktorí sú natoľko starí, že by nebolo etické od nich vyberať platby. Druhým princípom bolo, že mladí prispievali prostredníctvom povinných platieb a tvorili samostatne sa podporujúci systém pre budúce generácie. Tretí princíp umožňoval navýšiť si ročné platby o dobrovoľnú sumu, ktorá v budúcnosti môže zvýšiť platby prijímané na starobu. Federálna vláda spočiatku na seba prebrala polovicu nákladov na penzijný plán, ktorý bol následne nahradený samostatne sa podporujúcim systémom.

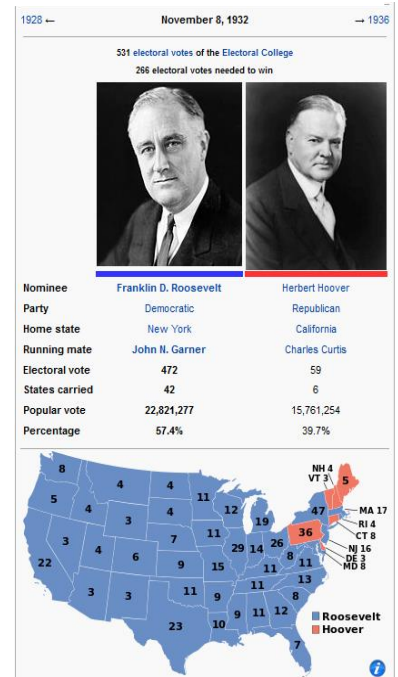
Množstvo peňazí potrebné v tej dobe na nezamestnanecké kompenzácie, starobné benefity, pomoc deťom a reklamu verejných zdravotných poisťovní, bola na úrovni 100 miliónov dolárov. Zriadením týchto prostriedkov sledovali zvýšenie budúcej ekonomickej bezpečnosti amerického ľudu. Poznačení Veľkou hospodárskou krízou a jej dopadmi hľadali formy jej zmierňovania, ktoré videli v eliminovaní ich dôsledkov a v tvorení spôsobov určených na predchádzanie ďalším možným výkyvom ekonomiky. Tento plán tvoril, podľa jeho zostavovateľov, spôsob prevencie a metódu zmiernenia dopadov v jednom.

Obamacare

Na začiatok si treba povedať, že oficiálny názov je Patient Protection and Affordable Care Act tiež známy pod skratkou (PPACA). Tento zákon bol podpísaný prezidentom Barackom Obamom 23. marca 2010. Cieľom tohto zákona je dať viacerým Američanom prístup k dostupnému a kvalitnému zdravotnému poisteniu a redukovat' rast výdavkov na zdravotnú starostlivosť. Tento zákon rozširuje dostupnosť a kvalitu súkromného a verejného zdravotného poistenia prostredníctvom ochrany spotrebiteľa, regulácií, dotácií, daní, výmeny poisťovní a iné. V žiadnom prípade nejde o nahradenie za súkromné poistenie, Medicare alebo Medicaid. Program

Grafické informácie

Obrázok č. 1: Výsledky volieb november 1932

Obrázok č. 2. Výsledky volieb november 2012

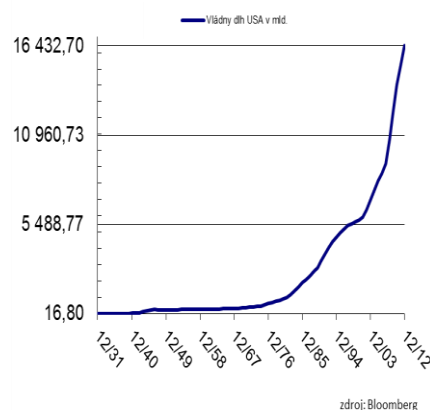

Grafické informácie

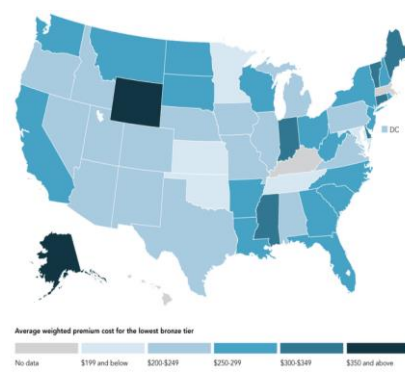
Graf č. 3: Vývoj ceny akcií zdravotnej poisťovne Lincoln National

Graf č. 4: Deficit v USA od roku 1931 do 2012

Obrázok č. 3: Priemerná výška zdravotného poistenia v USA

pomohol už viac ako 100 miliónom Američanov. Množstvo peňazí potrebných na chod PPACA sa zhromažďuje z viacerých zdrojov, no najmä z daní. Väčšina nových daní je uvalená na vysoko zarábajúcich, veľké podniky a na zdravotný priemysel. Výmenou za túto ochranu si väčšina Američanov musí zadovážiť zdravotné pokrytie do roku 2014, dostať výnimku alebo zaplatiť pokutu.

Výška potrebných zdrojov a kto sa na ne poskladá

Celková výška nákladov na Obamacare je odhadovaná do roku 2023 na 1.36 bilióna dolárov. Tieto zdroje budú získavané z dodatočného zdanenia príjmov jednotlivcov, ktorí zarábajú nad 200 000 dolárov ročne alebo 250 000 dolárov ročne ako rodina. Novej dani podliehajú aj podniky so ziskom nad 250 000 dolárov. Ďalších 716 miliárd dolárov sa získa aj z Medicare. Tie budú spätne investované do Medicaid a ďalšie zdroje vzniknú následnými úsporami v zdravotnom priemysle ako celku. Cez nové dane štát odhaduje, že získa navyše 100 miliónov dolárov v roku 2014.

Porovnanie Obamacare so Social Security Act

K obom aktom sociálneho zabezpečenia pristúpili demokratickí prezidenti, čo je pochopiteľným javom pre demokraticky zmýšľajúceho politika. Obamacare sa spolieha na kooperáciu štátnych úradníkov, ktorí majú hlavný vplyv nad burzami, kde sa obchoduje s poistením a nad expanziou Medicaid. Ak by sme porovnali Obamacare so Social Security, tak je pochopiteľné, že technická náročnosť Obamacare je podstatne vyššia kvôli spôsobu obchodovania s poistkami a existenciou IT odvetvia. Keď začal platiť Roosveltov program, tak štátna pomoc predstavovala približne 0.1 percenta HDP v roku 1945, v roku 1970 to bolo 0.3 percenta HDP a predikcia na rok 2019 pre Obamacare je až 1.1 percenta HDP podľa CBO (Kongresový rozpočtový úrad). Obamacare sa zdá byť väčším programom, avšak HDP je ovplyvnené rozdielmi v populačnom raste a v inflácii v zdravotníctve, čo robí toto porovnanie otáznym. Rovnako spôsob získavania peňazí, ich správa a použitie je odlišné. Roosveltov program bol oveľa nutnejší ako sociálna pomoc plánu Baracka Obamu. F. D. Roosevelt musel riešiť následky Veľkej hospodárskej krízy, ktorá prakticky vymazala celoživotné úspory Američanov na dôchodok. Ďalším rozdielom bolo to, že Social Security nerobila rozdiely vo vyberaní daní. Platili všetci, i zamestnanci i zamestnávateľia v pomere 50:50, zatiaľ čo Obamacare sa snaží o zvýhodnenie nízkopríjmových skupín obyvateľstva rôznymi dotáciami pri získavaní poistenia a vynahrádza benefity platené týmto obyvateľom vyšším dodatočným zdanením nadpriemerne zarábajúcich osôb. Dodatočné zdanenie začína na 3 percentách, ak zdaniteľný príjem dosiahol 100 percent FPL (federálnej úrovne chudoby). Postupne sa to zvyšuje a ak je príjem 400 percent FPL, tak tento je zdanení dodatočnými 9.5 percentami.